

**MARKER
SPAREBANK**

Informasjon i samsvar med kravene i
kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

Marker Sparebank - 31.12.2016

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og formål med dokumentet.....	2
2.	Konsolidering.....	2
3.	Kapitalkrav.....	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav.....	3
3.2	Bufferkrav.....	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kreditrisiko og motpartsrisiko.....	5
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger.....	6
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.....	7
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid.....	8
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	8
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	9
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål.....	10
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav.....	10
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater.....	11
5.	Egenkapitalposisjoner.....	12
6.	Renterisiko.....	13
7.	Styring og kontroll av risiko.....	14
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP.....	14
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoe.....	15
7.2.1	Kreditrisiko.....	15
7.2.2	Markedsrisiko.....	16
7.2.3	Operasjonell risiko.....	16
7.2.4	Konsentrasjonsrisiko.....	16
7.2.5	Eiendomsprisrisiko.....	17
7.2.6	Forretningsrisiko.....	17
7.2.7	Likviditetsrisiko og omdømmerisiko.....	17
7.2.8	Strategisk risiko.....	17
7.2.9	Systemrisiko.....	18
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	19

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2016 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Bankens har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

Marker Sparebank har ingen datterselskaper eller tilknyttede selskaper og utarbeider således ikke konsernregnskap. Bankens Pilar III rapportering og ICAAP- prosess omfatter kun Marker Sparebank.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften.

I tillegg vises beregningsgrunnlag for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	506.197
Gavefond	3.400
Sum egenkapital	509.597
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-12.277
Sum ren kjernekapital	497.320
Sum kjernekapital	497.320
Netto ansvarlig kapital	497.320
Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	14.179
Institusjoner	33.834
Foretak	446.460
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.171.877
Forfalte engasjementer	5.417
Obligasjoner med fortrinnsrett	18.653
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	23.511
Andeler i verdipapirfond	14.907
Egenkapitalposisjoner	55.534
Øvrige engasjementer	179.383
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.963.754
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	196.041
Sum beregningsgrunnlag	2.159.795
Kapitaldekning i %	23,03 %
Kjernekapitaldekning	23,03 %
Ren kjernekapitaldekning i %	23,03 %

Den ansvarlige kapitalen består av sparebankens fond, med fradrag for ansvarlig kapital i finansiell sektor utover 10 % av ren kjernekapital.

Netto ansvarlig kapital per 31.12.2016 utgjør 497,3 millioner, hvor all ansvarlig kapital er ren kjernekapital.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2016 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 151 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2016 i mill kr
Bevaringsbuffer	54
Systemrisikobuffer	65
Motsyklisk buffer	32
Kombinert bufferkrav	151

Banken har 400 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	12,38 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	12,38 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentemetode, som forenklet kan sies å være utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap.

Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked/landbruk
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser
- Bransjer

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. I nåverdiregningene benyttes løpende effektiv rente.

Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjementer tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvis vurderinger av vesentlige engasjementer med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i den aktuelle utlånsgruppen.

Verdifall for grupper av utlån beregnes som prosentandeler av brutto utlån etter fradrag for individuelle nedskrivninger, avhengig av risikogruppe og risikoklasse.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	66.257	45.000		111.257
Lønnstakere o.l.	2.302.188	87.462	471	2.390.121
Utlandet				-
<i>Næringssektor fordelt:</i>				-
Jordbruk, skogbruk, fiske	540.983	36.959	625	578.567
Industriproduksjon	21.292	8.799	4.445	34.536
Bygg og anlegg	52.532	8.757	1.988	63.277
Varehandel, hotell/restaurant	71.612	5.443	5.274	82.329
Transport, lagring	40.210	4.600	737	45.547
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	241.528	3.126	-	244.654
Sosial og privat tjenesteyting	49.304	5.410	622	55.336
				-
Sentralbank	55.543			55.543
Kredittinstitusjoner	400.204		38.205	438.409
Sum	3.841.653	205.556	52.367	4.099.576
Primærdistrikt	2.304.711	170.284	50.370	2.525.365
Sekundærdistrikt	224.490	6.799	422	231.712
Tertiærdistrikt	1.312.451	28.473	1.574	1.342.499
Gjennomsnitt²	3.788.223	206.177	45.084	4.039.484

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

* Aremark, Marker, Rømskog, Rakkestad og Moss

** Østfold eks. primærdistriktet

*** Øvrig, eks. primær- og sekundærdistrikt

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	243 330	80 493	181 721	873 738	2 231 702	230 669	3 841 653
Ubenyttede rammer			133 840		71 716		205 556
Garantier				44 670	7 697		52 367
Sum	243 330	80 493	315 561	918 408	2 311 115	230 669	4 099 576

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type mot part	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultat førte nedskrivninger ¹ siste år
Lønnstakere o.l.	5 518		140	(60)
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Varehandel, hotell/restaurant		2 634	720	320
Transport, lagring		1 466	315	
Sosial og privat tjenesteyting		1 254	375	165
Sum	5 518	5 354	1 550	425
Primærdistrikt*	5 363	3 997	935	320
Sekundærdistrikt**	155	-	140	(60)
Tertiærdistrikt***	-	1 357	475	165

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

* Aremark, Marker, Rømskog, Rakkestad og Moss

** Østfold eks. primærdistriktet

*** Øvrig, eks. primær- og sekundærdistrikt

Banken har ingen avsetninger på garantier.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i individuelle nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	1.125	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-243	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	175	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	658	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-165	
Individuelle nedskrivninger 31.12.	1.550	-

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	15.326	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	436	
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	15.762	-

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	426	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		
Periodens endring i gruppeavsetninger	435	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	243	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	86	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-290	
Periodens tapskostnader	900	-

Banken har ingen nedskrivninger eller kostnadsførte tap på garantier.

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating.

Finanstilsynet tillater ratinger fra Standard & Poor's Ratings Services, Moody's Investors Service, Fitch Ratings og DBRS for å fastsette risikovekter.

Eksponeringskategoriene «Stater og sentralbanker», «Institusjoner», «Foretak», «Obligasjoner med fortrinnsrett» og «Andeler i verdipapirfond» er knyttet til ratingtabeller der offisiell rating kan avgjøre risikovektene på eksponeringene.

Eksponeringskategoriene «Lokale og regionale myndigheter», «Offentlige foretak» og «Institusjoner» har tilgang på å benytte hjemstatens rating for å fastsette engasjementets risikovekt.

Banken har 101,5 millioner i eksponeringer mot institusjoner, 101 millioner i eksponeringer mot kommuner og 41 millioner i pengemarkedsfond som ikke har offisiell rating, engasjementer uten rating får risikoklasse tilhørende staten de er etablert inn, institusjoner og kommuner i Norge får en risikovekt på 20 %.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp for sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	55 543	55 543				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	101 248	106 894				
Offentlige foretak	10 112	10 112				
Multilaterale utviklingsbanker	10 002	10 002				
Institusjoner	83 577	83 577		33 834		
Foretak	556 181	539 021				1 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2 837 419	2 837 208			94 %	
Forfalte engasjementer	5 520	5 380			97 %	
Obligasjoner med fortrinnsrett	186 528	186 528		18 653		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	117 557	117 557				
Andeler i verdipapirfond	42 295	42 295		8 526		
Egenkapitalposisjoner	55 238	55 238	12 277			
Øvrige engasjementer	212 661	202 717				
Sum	4 273 881	4 252 072	12 277	61 013		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav.

Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom.

Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter.

Marker Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdien av deponerte sikkerheter skal være tilstrekkelig til å sikre engasjementet ved eventuell realisering, både på kort og lang sikt. Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer og ved endringer i engasjementet. Verdien settes enten ut fra kjent markedsverdi satt ved konkret omsetning, gjennom takst, verdivurdering fra megler eller ved bruk av Eiendomsverdi.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Marker Sparebank har ingen inngåtte derivatavtaler pr 31.12.2016.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Egenkapitalposisjoner deles vanligvis inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Marker Sparebank har ingen handelsportefølje og bankens beholdning besto derfor ved årsskiftet av poster klassifisert som omløps- og anleggsmidler.

Det er i inneværende år ikke foretatt endringer i de benyttede regnskapsprinsipper.

Omløpspostene er ordinære poster hvor intensjonen ikke er å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger. Postene blir verdsatt til den laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi.

Anleggspostene, det vil si poster beregnet til varig eie eller bruk, er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Beregningen av virkelig verdi baseres på informasjon om foretakets fremtidige kontantstrømmer, soliditet og framtidsutsikter. Nedskrivning blir foretatt når virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen skyldes forhold som må antas å ikke være av forbigående karakter. Nedskrivningene reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede.

Matrisen nedenfor viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år, akkumulert urealisert gevinst/tap og hvor mye av dette som er medregnet i henholdsvis kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål						
– børsnoterte aksjer	48	48		4		
– andre aksjer og andeler	933	1.073		-65		
Aksjer og andeler – strategisk formål						
– børsnoterte aksjer	364	364				
– andre aksjer og andeler	62.569	96.008	185			

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Marker Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til lån med flytende eller fast rente. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes.

Dette innebærer at banken alltid vil ha en viss renterisiko også på lån med flytende rente.

Fastrentelån har en betydelig høyere durasjon og renterisiko.

Banken kan benytte renteswapper for å styre renterisikoen på fastrenteutlån.

Marker Sparebank har pr. 31.12.16 ingen lån med fast rente og derav ingen renterisiko.

Utlån med fast rente kanaliseres til andre samarbeidspartnere.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler.

Varslingsfristen for renteendringer på innskudd som går i kundens disfavør er 8 uker.

Renterisikoen på innskudd med flytende rente er med dette noe høyere enn den tilsvarende risikoen på utlån.

Marker Sparebank hadde ingen innskudd med fast rente den 31.12.16.

Rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med rente knyttet til 3 måneders NIBOR med kvartalsvis rentejusteringer.

Marker Sparebank hadde ingen innlån med fast rente pr. 31.12.16.

Bankens renterisiko vurderes som lav og er anslått å utgjøre 0,7 millioner

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-3.766
Rentebærende verdipapirer	-778
Øvrige rentebærende eiendeler	-5
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	4.697
Andre innskudd	89
Verdipapirgjeld	466
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	705

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også vurderer behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Det er et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer lav til moderat risiko. Banken har utarbeidet egne rammeverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risikoen.

Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiko, og hvordan banken har håndtert disse.

7.2.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Kredittrisikoen, som skal være lav til moderat, styres gjennom bankens kredittpolicy, fullmakter og kredittbehandlingsrutiner.

Gjennom styringsdokumentene fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til største engasjement, bransje, geografi og total næringseksponering. Bankens kredittåndbok revideres årlig. Samlet danner dette grunnlaget for ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsfullmakt delegeres kredittfullmakt til banksjef innenfor visse rammer. Banksjef delegerer videre bevilgningsfullmakter ut i organisasjonen. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko. Styret har en årlig gjennomgang av alle engasjementer over en viss størrelse.

Marker Sparebank benytter egne risikoklassifiseringssystemer i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen.

I bankens risikoklassifiseringssystem blir kundene delt inn i 10 risikoklasser fra 1 (best) til 10 (dårligst).

Pr. 31.12.16 er 0,02 % og 0,14 % av lån innenfor henholdsvis BM og PM uklassifisert.

61,3 % av lån innenfor BM og 83,9 % av lån innenfor PM er klassifisert som lån med lav risiko (1 til 3).

Ved utgangen av 2015 var 61,8 % av lån innenfor BM og 85,9 % av lån innenfor PM klassifisert som lån med

lav risiko.

Risikoklasse skal vektlegges ved prising av lån både innenfor PM og BM.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko.

Eika Kapitalforvaltning AS forvalter det alt vesentlige av bankens portefølje.

Styret har en årlig gjennomgang av bankens forvaltningsstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for type verdipapir og bransje.

7.2.2 Markedsrisiko

Markedsrisikoen er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, verdipapirer og valuta.

Styret har vedtatt en egen markedspolicy med rammer for mulige investeringer.

Markedsrisikoen skal være lav.

Banken har en avtale med Eika Kapitalforvaltning AS om aktiv forvaltning av bankens obligasjonsportefølje.

Banken handler ikke med valuta bortsett fra kjøp og salg av reisevaluta. Valutarisikoen er derfor ubetydelig.

7.2.3 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Risikoen reduseres gjennom opplæring, gode rutiner og løpende oppfølging, bl. a. gjennom internkontrollen.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko ligger hos fagansvarlige. Ved utgangen av året utarbeides det en statusrapport som viser resultatene av internkontrollen. Rapportene, som også legges fram for styret, danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder. I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

7.2.4 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon av enkeltkunder, enkelte bransjer og geografisk område.

Banken er ikke eksponert mot få, store næringskunder.

Eksponeringen er godt spredt geografisk, hensyn tatt til bankens markedsandel.

For å sikre diversifisering er det gitt rammer for eksponering i bransjer og per kunde.

7.2.5 Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån til, eller med sikkerhet fra eiendomssektoren, dekkes under kredittrisiko. Bankens eiendomspriserisiko vurderes som lav.

7.2.6 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov

7.2.7 Likviditetsrisiko og omdømmerisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs hos kunder, motparter og myndigheter.

Styringen av likviditetsrisikoen tar utgangspunkt i likviditetsstrategien som setter rammer for bankens likviditetsrisiko.

Marker Sparebanks likviditetssituasjon pr. 31.12.16 var tilfredsstillende.

Innskuddsdekningen var på 93 %.

Innskuddsmassen er fordelt slik at likviditetsrisikoen er begrenset.

Bankens samlede obligasjons- og sertifikatgjeld pr. 31.12.16 utgjør kr. 220 millioner

Lånene har tilfredsstillende forfallstruktur.

Likviditetsrisikoen i Marker Sparebank skal være lav.

Likviditeten følges opp daglig av administrasjonen og styret oppdateres månedlig.

7.2.8 Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Banken vurderer den strategiske risikoen som lav.

7.2.9 Systemrisiko

Systemrisiko for Marker Sparebank kan bestå i at problemer hos andre, stort sett større banker, kan smitte over på Marker Sparebank. Dette kan bestå i:

- fallende verdier på verdipapirportefølje
- vanskelig å få tak i likviditet plassert i andre banker
- vanskelig å få funding på normale vilkår
- DNB som oppgjørsbank ikke er i stand til å gjennomføre oppgjør gjennom dagen

Alt dette kan utgjøre en systemrisiko hvis andre banker får problemer. Ovennevnte risiko er til dels dekket opp ved kapitalbehovsvurdering av likviditets- og kredittrisiko. Marker Sparebank er bevisst overnevnte ved å diversifisere sine plasseringer og hvor/hvordan vi henter funding.

Banken er også opptatt av generell god bankdrift.

En godt drevet bank er alltid en mer interessant forretningspartner, også i krevende tider, enn en motpart med store utfordringer. Alternativ til oppgjør i DNB er oppgjør via Norges Bank der vi har en beredskap.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

	(A) Beløp på dato for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1		
	herav: instrumenttype 2		
	herav: instrumenttype 3		
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko	26 (1) (f)	
4	Rene kjemekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		
5	Minoritetsinteresser	84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelse (negativt beløp)	36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjemekapitalinstrumenter (negativt beløp)	36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (1) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjemekapitalposter (negativt beløp)	36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulat oriske just eringer	-	Sum rad 30, 33 og 34
Annen godkjent kjernekapital: Regulat oriske just eringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41 a, 41 b og 41 c
41 a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41 c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulat oriske just eringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	-	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	497 320,00	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulat oriske just eringer	-	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	-	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	497 320,00	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjemekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjemekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	2 159 795,00	
Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjemekapitaldekning	23,03 %	92 (2) (a)
62	Kjemekapitaldekning	23,03 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	23,03 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	10,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	53 994,88	
66	herav: motsyklisk buffer	32 396,93	
67	herav: systemrisikobuffer	64 793,85	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131
68	Ren kjemekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	15,03 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjemekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjemekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjemekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	N/A
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	N/A
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	N/A
Behandling etter kapitalregelverket		
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	N/A
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	N/A
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	N/A
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	N/A
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	N/A
9	Instrumentets nominelle verdi	N/A
9a	Emisjonskurs	N/A
9b	Innløsningskurs	N/A
10	Regnskapsmessig klassifisering	N/A
11	Opprinnelig utstedelsesdato	N/A
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	N/A
13	Opprinnelig forfallsdato	N/A
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	N/A
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	N/A
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	N/A
Renter/utbytte		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	N/A
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	N/A
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	N/A
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	N/A
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	N/A
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	N/A
Konvertering/nedskrivning		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	N/A
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	N/A
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	N/A
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	N/A
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	N/A
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.